

Рекомендації щодо готовності та реагування Кластеру з питань координації та управління МТП та СОП для Західного та Центрального регіонів України

Оновлено станом на: жовтень 2024

Безпекова ситуація в Донецькій, Сумській та Харківській областях дедалі загострюється, оскільки темпи евакуації цивільного населення в західні та центральні регіони України зростають. У травні-вересні 2024 року урядом було видано розпорядження про проведення обов'язкової евакуації, що призвело до незначної евакуації до західних і центральних областей, переважно «евакуаційними потягами», організованими між областями, а також до ситуативної самостійної евакуації.

Організовану евакуацію також було розпочато для підтримки маломобільних груп населення, які проживають поблизу прикордонних та прифронтових територій. Станом на жовтень 2024 року основні області, які приймають евакуйованих в західній та центральній частинах країни були Рівненська, Волинська, Львівська, Закарпатська, Хмельницька, Чернівецька, Тернопільська та ін.

Близько 2 800 осіб прибули з областей «півмісяця» до місць компактного проживання в західних і центральних областях у період з 1 червня по 30 вересня 2024 року. Люди, які прибувають, часто характеризуються високим рівнем вразливості - люди похилого віку, люди з інвалідністю, люди з обмеженими фізичними можливостями тощо. З погіршенням безпекової ситуації в Донецькій області та наближенням зими гуманітарні організації мають бути готовими до можливого збільшення кількості нових переміщених осіб у західні та центральні регіони країни, особливо у зв'язку з розпорядженнями уряду про проведення обов'язкової евакуації та офіційними «евакуаційними потягами».

Керівні принципи

- **Керівна роль держави:** Кластер з питань координації та управління МТП та партнери працюють на підтримку Уряду України, **в тому числі приймаючих областей та громад, які несуть основну відповідальність за підтримку переміщеного населення** та відіграють провідну роль у підготовці до надзвичайних ситуацій та реагуванні на них. Кластер з питань координації та управління МТП та партнери повинні тісно консультуватися із зацікавленими урядовими структурами щодо планування, потреб та прогалин, щоб забезпечити добре скоординоване реагування з боку CCCM, яке буде ефективним у задоволенні потреб та доповнюватиме роботу Уряду.

- **Скоординовані зусилля:** Партнери Кластеру з питань координації та управління МТП забезпечили свою присутність та реалізацію програм у сотнях місць компактного проживання по всій країні. Огляд цієї присутності доступний на Інформаційній панелі Кластера 5W. Кластер з питань координації та управління МТП наполегливо рекомендує **партнерам, зацікавленим у підтримці нещодавно переміщених та евакуйованих осіб у місцях компактного проживання, спочатку ознайомитися з цими інструментами Кластера та зв'язатися з партнером (партнерами), які вже працюють у цих місцях, та/або з відповідним субнаціональним координатором Кластера з питань управління та координації МТП**, щоб уникнути дублювання зусиль і максимально ефективно використати наявні ресурси. Для посилення цього процесу партнерам пропонується забезпечити своєчасне звітування про плани та активності у відповідних модулях платформи ActivityInfo.
- **Пріоритезувати «зареєстровані» місця тимчасового проживання:** Місця тимчасового проживання, що внесені до списків, складених областями та опублікованих Міністерством реінтеграції, вважаються «зареєстрованими» місцями, які повинні відповідати мінімальним стандартам Постанови 930, в тому числі забезпечувати посилений захист від виселення та необхідні мінімальні стандарти умов проживання. З цієї причини, а також з метою підтримки уряду у виконанні Постанови 930, **Кластер рекомендує надавати пріоритет «зареєстрованим» МТП, де це можливо, для розміщення новопереміщених ВПО.** У випадках, коли «зареєстровані» місця недоступні або не відповідають потребам чи масштабам нових переселенців, в рамках розширеного реагування можна використовувати незареєстровані місця, зокрема ті, де вже працюють гуманітарні партнери. У таких випадках Кластер з питань координації та управління МТП рекомендує **вжити заходів для адвокації або підтримки процесу включення такого місця до офіційного переліку** як способу кращого захисту мешканців у середньостроковій перспективі.
- **Пріоритезувати наявні місця тимчасового проживання:** Для забезпечення відповідального та ефективного використання гуманітарних фондів і максимізації впливу коштів, вже витрачених на місця тимчасового розміщення, Кластер з питань координації та управління МТП наполегливо рекомендує розглянути та використати **вільні місця у вже наявних місцях тимчасового проживання до того, як відкривати нові МТП.** Координатори Кластера звертатимуться з цього приводу до відповідних органів влади на обласному/районному рівні, а партнерам з питань гуманітарної допомоги рекомендується посилити цей заклик у своїй взаємодії із зацікавленими сторонами.
- **Альтернативні житлові рішення для евакуйованих, які проживають у місцях тимчасового проживання:** Партнерам рекомендується взаємодіяти з евакуйованими особами, які проживають у місцях тимчасового проживання, та громадами, які їх приймають, зокрема з місцевими органами влади та радами/мережами ВПО, щоб підтримати зв'язки з метою пошуку більш прийняттого житла та бажаних довгострокових рішень. Це включає в себе

швидку оцінку потреб і потенційних рішень щодо розміщення евакуйованих, а також проведення профілювання ВПО в місцях, що приймають евакуйованих, яке допоможе в розробці індивідуальних програм допомоги.

Заходи з підвищення готовності:

Дія	Опис	Відповідальний
Участь у координаційній діяльності субнаціональних органів влади	<p>Субнаціональні координатори Кластеру з питань координації та управління МТП підтримуватимуть регулярну та активну участь у субнаціональних урядових координаційних механізмах, до яких запрошуються гуманітарні організації. Це має на меті зміцнити відносини, вирішити проблеми та підтримати обмін інформацією для моніторингу та своєчасного реагування.</p> <p>Це включає тематичні засідання Координаційних центрів підтримки цивільного населення на обласному рівні, спеціальні засідання Штабу з питань евакуації на обласному рівні, а також загальні координаційні наради (GCM) під спільним головуванням керівництва області та Управління ООН з координації гуманітарних справ (ОСНА).</p>	Координатори Кластеру з питань координації та управління МТП (субнаціональні)
Моніторинг ситуації	<p>Субнаціональні координатори Кластеру з питань координації та управління МТП відстежуватимуть нові тенденції, зокрема, нові оголошення про евакуацію та маршрути, шляхом активної участі у вищезазначених координаційних механізмах, а також двосторонньої взаємодії з обласними адміністраціями на субнаціональному рівні та моніторингу публічних оголошень органів влади, у тому числі на визначених веб-сайтах.</p> <p>СССМ Партнерам, з огляду на їхню присутність на місцях і досвід, рекомендується повідомляти координаторам Кластеру про критичні події з метою сприяння своєчасному плануванню та реагуванню на них.</p>	Субнаціональні координатори Кластеру з питань координації та управління МТП та СССРМ партнери
Обмін інформацією між	<p>Кластер з питань координації та управління МТП забезпечить оновлення контактних списків та списків розсилки для партнерів та ключових зацікавлених сторін. Партнерам рекомендується переконатися, що їхні</p>	Координатори Кластеру з питань координації та управління МТП

<p>Кластером та партнерами</p>	<p>відповідні співробітники та координатори підписані на списки розсилки Кластера на національному та субнаціональному рівнях, якщо це доцільно.</p> <p>Кластер своєчасно обмінюватиметься інформацією з партнерами на субнаціональному рівні щодо подій, які можуть вимагати розширення масштабів реагування, та проактивно налагоджуватиме двосторонні зв'язки, де це необхідно.</p> <p>СССМ Партнерам, які працюють на місцях і підтримують постійні контакти з місцевою владою та керівниками об'єктів, рекомендовано ділитися відповідною інформацією про нові переміщення, нові прибуття до наявних місць тимчасового проживання або плани відкриття нових місць тимчасового проживання з координаторами Кластеру на субнаціональному рівні для належної та своєчасної координації та подальших дій.</p>	<p>(на національному та субнаціональному рівнях) та партнери СССР</p>
<p>Оновлення даних Мастер Листа</p>	<p>Кластер з питань координації та управління МТП надаватиме відповідну інформацію про місця тимчасового проживання для листівок та інших інформаційних продуктів для ВПО, які готуються урядом (обласною, районною владою) та Кластером з питань захисту.</p> <p>Субнаціональні координатори Кластеру відстежуватимуть нові прибуття евакуйованих до місць тимчасового проживання, планування або відкриття нових місць тимчасового проживання, а також відповідність умов проживання мінімальним стандартам, зокрема, наявність місць для людей з обмеженими можливостями в місцях, підготовлених або тих, що вже приймають евакуйованих.</p>	<p>Субнаціональні координатори Кластеру з питань координації та управління МТП та СССР партнери</p>
<p>Перенаправлення через інструмент перенаправлення та ескалації Кластера</p>	<p>Інструмент перенаправлення та ескалації Кластеру з питань координації та управління МТП слід використовувати, коли виявлені потреби та прогалини у місцях тимчасового проживання не можуть бути вирішені власними силами партнерів, а також коли необхідна</p>	<p>Національна координація Кластеру з питань координації та управління МТП та</p>

	додаткова підтримка з боку координаторів кластерів для мобілізації CCCM або міжсекторальних втручань. Інструмент спрямований на забезпечення структурованого та підзвітного подальшого реагування на ці потреби та прогалини.	Інформаційного Менеджменту, субнаціональні координатори та партнери CCCM
Мапування спроможності партнерів	Субнаціональні хаби Кластеру з питань координації та управління МТП регулярно оновлюватимуть карту спроможності міжсекторальних партнерів на місцевому рівні для визначення можливостей масштабування, що сприятиме перенаправленню до місць тимчасового проживання та транзитних центрів у разі необхідності розширення масштабу реагування.	Субнаціональні координатори Кластеру з питань координації та управління МТП
Мапування залучених сторін та процесів за областями	Субнаціональні хаби Кластеру з питань координації та управління МТП визначають для кожної області процес підтримки евакуації та розміщення новоприбулих ВПО та евакуйованих осіб у місцях компактного проживання. Сюди входять конкретні координатори та контактні особи на різних рівнях влади, залучені до процесу, а також інші представники громадянського суспільства та волонтерські групи. Оскільки процеси в різних областях відрізняються, це сприятиме більш передбачуваному залученню та найбільш доцільному і ефективному підходу у випадку нових переміщень або оголошених евакуацій, включаючи організовані «евакуаційні потяги».	Субнаціональні координатори Кластеру з питань координації та управління МТП

Заходи реагування (Стандартна Операційна Процедура)

На основі інформації, отриманої в результаті моніторингу ситуації, **субнаціональні координатори Кластеру з питань координації та управління МТП, тісно співпрацюючи з партнерами, ініціюватимуть наступні дії**, щоб забезпечити своєчасне та належне реагування на місцях. Зверніть увагу, що до моменту створення міжкластерного механізму реагування на надзвичайні ситуації та евакуації в Західному та Центральному регіонах буде застосовуватися нижченаведена СОП. Цей розділ буде оновлено після запуску нового механізму.

1. Підтвердіть деталі в органах влади:

- Безпосередньо зв'яжіться з урядовими координаторами в областях, що приймають внутрішньо переміщених осіб, згідно з картою для конкретної області. **Підтвердіть деталі щодо масштабу та терміновості необхідного реагування**, включаючи 1) терміни, 2) очікувану кількість постраждалих осіб, 3) місця тимчасового проживання, які, як очікується, прийматимуть новоприбулих; 4) громади, які прийматимуть евакуйованих осіб.
- Надання **підтримки органам влади у визначенні об'єктів/громад, які прийматимуть евакуйованих**, з відповідними можливостями розміщення та стандартами згідно з оновленим Мастер Листом, а також проведення спеціального аналізу наявних ліжко-місць в місцях тимчасового проживання, доступних для людей з інвалідністю. Адвокація відповідно до Керівних принципів.
- Адвокація щодо вибору місця тимчасового проживання та критеріїв. Субнаціональні координатори Кластера з питань координації та управління МТП надаватимуть технічну експертизу та підтримку органам влади щодо критеріїв визначення пріоритетності місць для розміщення евакуйованих, а також допомагатимуть в аналізі даних та плануванні.

2. Проінформуйте та проконсультуйте всі зацікавлені сторони:

- **Постійно повідомляйте CCCM партнерів** про отриману інформацію про ситуацію через оновлювані списки розсилки, а також під час зустрічей та брифінгів.
- **Консультуйте партнерів на місцях**, чия присутність надає найактуальнішу та контекстно-специфічну інформацію. Де це доречно, використовуйте спеціальні канали, такі як WhatsApp / групи Signal тощо, для ефективного обміну інформацією в межах невеликої групи зацікавлених сторін.
- **Надавайте оновлену інформацію** про списки евакуйованих, списки приймаючих громад, місця тимчасового проживання, включаючи дані про МТП, доступні для людей з обмеженими можливостями, в інформаційних продуктах (наприклад, листівках), що надаються постраждалим ВПО.

3. Оцініть потреби та прогалини:

- На основі визначених місць тимчасового проживання для розміщення евакуйованих осіб ініціюйте/скоординуйте **оцінку потреб у визначених або постраждалих районах**. Перевага надається оцінці на місці, яку проводить партнерська організація, що вже працює в цьому місці або поблизу нього, за участі координатора Кластера, якщо це доречно або можливо. Відповідно до зобов'язань, передбачених Планом дій, під час оцінювання, за можливості, слід проводити консультації з постраждалими ВПО та приймаючою громадою.

- Якщо проведення оцінки на місці є неможливим через часові або логістичні причини, орієнтовну оцінку потреб можна зібрати на основі: 1) останніх даних моніторингу МТП та даних Мастер Листа; 2) нещодавньої оцінки партнерів, проведеної мобільними групами, або даних моніторингу; 3) телефонних консультацій з керівником об'єкта; 4) переліків потреб, наданих органами влади. У рамках територіального реагування партнери, присутні в громаді, можуть допомагати в проведенні оцінки на місці за допомогою мобільних бригад. **Подальші заходи за результатами особистої оцінки мають бути проведені партнером якомога швидше.**
- CCCM Партнери та/або координатори Кластера повинні брати участь у спільних або міжкластерних місіях з проведення оцінки, якщо є така можливість.

4. Координуйте та перенаправляйте/розширюйте потреби та прогалини:

- На основі оцінки потреб **визначте, чи потрібен додатковий ресурс для реагування**, чи потреби можуть бути задоволені партнерами, які вже працюють на об'єкті (об'єктах). За потреби зверніться до **мапи партнерів**.
- Якщо CCCM партнер працює в МТП, але не в змозі задовольнити CCCM або міжсекторальні потреби безпосередньо або через свої внутрішні механізми перенаправлення, слід використовувати **інструмент перенаправлення та ескалації Кластера**. Це дозволяє виявити критичні потреби або прогалини, які потребують ширшого моніторингу для визначення додаткового потенціалу та підтримки.
- **Подальші дії після перенаправлення та ідентифікації партнерів** в інших кластерах (наприклад, житла; водопостачання, санітарії та гігієни; продовольчої безпеки та засобів до існування; захисту) відповідно до процедур інструменту перенаправлення та ескалації. Повідомлення Національного кластера про необхідність додаткової підтримки, зокрема двосторонньої інформаційно-роз'яснювальної роботи.

5. Моніторинг, аналіз досвіду та коригування плану дій:

- Тісно співпрацюйте з CCCM та міжсекторальними партнерами під час розгортання заходів реагування **для раннього виявлення викликів або прогалин, що потребують підтримки Кластера**.
- Сприяйте активній взаємодії з постраждалими ВПО, керівниками об'єктів, органами влади та іншими зацікавленими сторонами, щоб **зрозуміти виклики та потреби, що змінюються**, з різних точок зору. Підтримуйте партнерів у коригуванні підходів або допомоги на основі отриманого зворотного зв'язку, щоб забезпечити **підзвітність та якість** реагування.